

El patrimoni comunicatiu

SOCIETAT CATALANA DE COMUNICACIÓ

II CONFERÈNCIA

Girona

13 de juny de 1992

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

La Societat Catalana de Comunicació, entitat filial de l'Institut d'Estudis Catalans, ha procurat, des de la seva fundació l'any 1984, aglutinar i articular esforços tendents a estimular i aprofundir la recerca teòrica en el món de la comunicació.

L'any passat la Societat celebrava a Girona la I Conferència general. El propassat dia 13 de juny, i novament a Girona, es feia la II Conferència. Aquestes trobades serveixen, en part, per debatre qüestions internes de la Societat. A la Conferència d'enguany es va tractar un tema que preocupa des de fa temps l'entitat: la recuperació, conservació i difusió del patrimoni comunicatiu. De fet, fa uns mesos es constituí una comissió específica, dins la SCC, que ha de tenir cura d'elaborar un projecte de treball sobre patrimoni escrit, àudio-visual, sonor i gràfic.

La situació actual del patrimoni hemerogràfic en concret és preocupant i exigeix una urgent intervenció de les administracions públiques. Ningú no dubta de la importància de la premsa com a eina d'investigació, però cal considerar la precarietat de conservació d'alguns d'aquests fons, i la necessitat de poder posar-los, amb totes les garanties, al servei dels estudiosos.

És absolutament indispensable elaborar un cens general de la premsa editada a Catalunya i indicar llur localització, i posteriorment, però amb diligència, emprendre un pla de protecció dels

materials existents. Això, requereix, sens dubte, una inversió de recursos notable. Cal establir un sistema de reproducció d'acord amb la tecnologia actual (informatització, microfilmació, escàner...)

És evident que els responsables de les biblioteques i arxius públics de Catalunya es troben amb el dilema de donar més facilitats als investigadors per fer reproduccions, o bé maximitzar les garanties de conservació dels documents. En les actuals circumstàncies és complicat trobar un punt d'equilibri.

El mes de març de 1992 la Direcció General del Patrimoni Cultural va difondre unes instruccions orientatives sobre reprografia als arxius catalans. El text cospa la problemàtica que hem esmentat, però és excessivament restrictiu per a l'usuari, que ha d'obtenir els mecanismes de reproducció adients —microfilmació...— pel seu compte, quan en realitat correspon a la mateixa administració disposar dels mitjans adequats de reproducció.

El periòdic gironí «El Autonomista» és un cas paradigmàtic que mostra la necessitat d'una actuació precisa i definitiva de l'administració. Només es conserva una única col·lecció, més o menys completa, en un centre públic —la Casa de Cultura de Girona—. És un perill permetre fer-ne reproduccions a través de l'únic sistema que en aquests moments tenen disponible: la fotocopidora; però,

naturalment, tampoc no es pot aplicar una política que obstaculitzi la tasca dels investigadors. Sens dubte, és un problema de temps i de diners.

Des de la SCC existeix la consciència que els recursos i la feina esmerçada en la preservació d'aquest patrimoni no és espectacular ni vistosa. Però és enormement necessària i garanteix la conservació definitiva d'una documentació irremplaçable.

Paral·lelament a la conservació, cal endegar una política que propiciï la recuperació de capçaleres, avui suposadament il·localitzables. A la ciutat de Girona, i d'acord amb el treball que vam publicar l'any 1987 (*Història de la premsa a la ciutat de Girona. 1787-1939*), s'han editat des dels orígens de la premsa a Girona fins a l'acabament de la Guerra Civil, 274 títols de

Membres de la SCC assistents a la II Conferència, amb el representant de la Generalitat, Sr. Ricard Camprodon.

periòdics, revistes o diaris. D'aquests, n'hi ha 78 que a la fitxa hi fèiem constar que no se'n conservava cap exemplar. Això significa un 28%; és a dir, més d'una quarta part. No és possible recuperar-ne alguns? Segur que sí. Un modèlic afeccionat a la història, com és el senyor Jordi Gibert, ens ho ha demostrat i darrerament n'ha localitzat, amb el seu esforç i diners, almenys tres. En tot cas, si l'administració destinés recursos a la recerca i adquisició d'aquest material, el país recuperaria una part del seu patrimoni cultural.

Finalment, cal dir que, en el procés descrit, també ens fa falta crear i vertebrar canals de

difusió que permetin una plena utilització del nostre patrimoni comunicatiu.

La SCC va redactar, en el marc de la II Conferència, un document que proposa la urgent acció de la Generalitat i institucions responsables implicades en el tema de la recuperació, conservació i difusió del patrimoni comunicatiu, alhora que es comprometia a presentar, en un futur pròxim, un projecte de treball sobre aquesta qüestió.

LLUÍS COSTA

L'AUTONOMISTA

SUPLEMENT LITERARI